

Recenzii

Ca și celelalte cărți ale neobositului păstor al Branului și această nouă carte a Părintelui Gheorghe te poate provoca, uneori te poate pune pe gânduri, alteori îți poate produce aleasă bucurie duhovnicească, deci nu te lasă nicicum indiferent. La întrebările puse de autor unii vor putea da răspunsuri mai clare și mai precise, pe când alții se vor putea minuna de îndrăzneala unui preot de a striga în public bucuria sa de a-L fi întâlnit pe Dumnezeu în sufletul său și în întreaga creație. Suntem încredințați că această carte va inspira pe mulți să nu se complacă în normalitatea de a fi străini în propria lor casă, ci să tindă spre normalitatea Raiului și așa „cugetările necugetate” își vor fi atins scopul de împărtășire a bucuriei de a căuta și de a găsi Adevărul.

Pr. Prof. Dr. Viorel Ioniță

Arhimandritul Zaharia Zaharou, *Omul – ținta cercetării dumnezeiești*, trad. din limba engleză de Monahia Porfirie și Monahia Tecla, Doxologia, Iași, 2016, 262 p., ISBN 978-606-666-585-8

Luminosul teolog al moștenirii Sfântului Siluan Athonitul și al Părintelui Sofronie de la Essex, Părintele Zaharia Zaharou, propune teologiei românești o nouă temă de aprofundare prin lectură și înțelegere: *Omul – ținta cercetării dumnezeiești* (Doxologia, 2016, 262 p.). Având ca text antifonic al teologhisirii textul din Cartea lui Iov (7, 17-20) Părintele Zaharia caută să răspundă în amănunt tocmai întrebărilor din retorica acestuia: „Ce este omul, că l-ai mărit pe el sau că iei aminte spre el? De ce îl cercetezi în fiecare dimineață și de ce îl urmărești în orice clipă? (...) De ce m-ai luat țintă pentru săgețile Tale?”. Lucrarea se deschide printr-o atentă teologhisire asupra relației dintre voia lui Dumnezeu și puterea noastră de receptare și conlucrare cu ea. Autorul consemnează: „Domnul este mereu aproape, mereu lângă noi, cercetându-ne în fiecare zi și în fiecare clipă. Fericit este omul care-i înțelege cercetarea! Grija și preocuparea de Dumnezeu față de făptura Lui se vădesc în crucea pe care i-o hărăzește, prin care omul devine ținta proniei dumnezeiești. Dacă omul primește de bunăvoie această cruce, atunci el se face prieten al crucii, pildă și semn pentru cei din generația sa. Însă care este acea putere dinlăuntru omului ce-i îngăduie să devină ținta cercetării dumnezeiești? Principiul ipostatic este însușirea pe care Dumnezeu ne-a dăruit-o atunci când ne-a zidit după chipul și asemănarea Lui, ca să putem primi creșterea lui Dumnezeu. El este puțința omului de a se deschide cercetării harului dumnezeiesc și de a păstra înlăuntru său urmele acestui har. Principiul personal este „locul” din inima adâncă a omului unde se arată lumina cea nezidită a Feței Domnului și unde Dumnezeu vorbește cu omul. Dacă nu am avea în noi măcar o fărâmă din asemănarea cu Dumnezeu, nu am putea ști nimic despre El; însă Domnul ne-a zidit în așa fel încât să-L putem cunoaște și să putem păstra urmele prezenței Sale. Atunci când ne luăm crucea, care este pecetea chipului Său asupra noastră, Domnul revarsă peste ea energiile Sale, astfel încât aceste urme se întipăresc pentru totdeauna înlăuntru nostru” (Introducere, p. 7-8). Și încheie cu o afirmație a Părintelui Arhimandrit Sofronie (*Vom vedea pe Dumnezeu precum este*, București, 2005, p. 383): „În felul acesta putem ajunge la asemănarea nestrămutată cu El și putem spune și noi în numele Lui: Acum, Hristoase al meu, în Tine și cu Tine-și eu sunt”.

Recenzii

Pentru a identifica fundamentele unei astfel de teologii, Părintele Zaharia Zaharou, beneficiind de traducerea plină de sens a Maicilor Porfirie și Tecla, ne propune adâncirea unor subiecte și teme: *Dumnezeul părinților noștri* („Eu sunt cel ce Sunt”: Descoperirea Persoanei lui Hristos în viața Părintelui Sofronie (p. 23-50), Persoana – rodul contemplării luminii nezidite (p. 51-70), Chipul persoanei la Sfântul Siluan (pp.71-92); *Hristos, Părintele veacului ce va să fie* (Teologia ca stare duhovnicească (p.93-114); Principiul ipostatic – un dar unic al Dumnezeului și Ziditorului nostru Cel în Treime (p. 115-136); Modelul ipostatic de ființare în viața și slujirea Părintelui Sofronie (p. 137-155); *Cunoscute mi-ai făcut mie căile vieții* (Calea devenirii întru persoană (p. 157-181); Împlinirea omului ca persoană prin nevoința ascultării (p. 182-204); Numele dumnezeiesc și rugăciunea ipostatică (p. 205-220); Lacrimile – tămăduirea persoanei (p. 221-236). *Epilogul* – Despre principiul persoanei (p. 238-256) sintetizează întreaga construcție de argumentare într-un interviu cu Părintele Zaharia, reiterând caracterul catehetic și pastoral al unei astfel de lucrări.

Pr. Conf. Dr. Constantin Necula

***Cartea românească veche în Imperiul Habsburgic (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale/ Old Romanian Book in the Habsburg Empire (1691-1830). Ecovery of cultural identity*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2016, 1013 p.**

Volumul acesta de bibliografie românească veche în cuprinsul Imperiului Habsburgic (1691-1830) constituie unul dintre cele mai importante monumente de recuperare a memoriei istorice a demnității românești, culturale și duhovnicesc-intelectuale deopotrivă. *Studiul introductiv* al Evei Mârza (p. 6-64, varianta engleză p. 65-134) urmat de o Bibliografie remarcabilă (p. 135-169) deschide o istorie abia acum cristalizată bibliografic la adevărata măsură. Se dorește o deschidere spre Europa a colecției realizate de Ioan Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simionescu (*Bibliografia românească veche, 1508-1830, I-IV*, București, 1903-1944) prin identificarea și consemnarea culturii românești cu specific transilvănean în zona de carte românească apărută în Transilvania aflată sub stăpânirea habsburgică, „care s-a configurat în ansamblul realităților geo-politice și culturale din Principat și Marele Principat, purtând amprenta locală” (p. 6). Introducerea ne aduce amănunte asupra metodei repertorierii, asupra situației istorico-politice și religioase din Transilvania la începutul dominației habsburgice și identifică o serie de repere istorice legate de publicarea de carte românească în Imperiu: Alba Iulia/ Bălgrad – primul centru tipografic românesc din Monarhie, Oltenia – un episod editorial imperial, începutul tiparului pentru românii uniți – carte românească de la Blaj, cartea românească în Clujul multiethnic, Sibiu – între tipografia dinastiei Bart și Hochmeister, tipograful Joseph Kurzbock din Viena și cartea românească, cărți românești la Buda, tipografiile din Pesta, carte românească la Brașov, Oradea lui Samuil Vulcan, lumea cărții românești în Arad și Timișoara, unicatul de la Trnava (Slovacia)/Sâmbăta, cartea românească în Bucovina Habsburgică sunt capitolele unei cercetări fundamentale care de-acum nu mai poate lipsi din demersul niciunei